

BERŠLJANI.

PJESME

OD

VLADIMIRA NIKOLIĆA.

IZDAO

J . . . . T . . .

U OSIEKU.

TISKOM DRAGUTINA LEHMANNA I DRUGA.

1863.

PRESVIETLOJ GOSPOJI

LJUDEVITI GROFICI JANKOVIĆ

OD DARUVARA I STRAŽEMANA,

RODJENOJ GROFICI MONBELL.

Posveta.

Dopusti mi svietla Ti Gospojo!
Da uresim sa imenom Tvojim,
Slabo i malo ovo dielce moje,
Dočim nadu u mom srcu gojim,
Milostiva da Ti ruka neće,
Prezret' ovo prosto, slabo cvietje.

Dopusti mi slabe ove plode
Tebi svietla Gospojo! posvetit'
I kod ove baš upravo zgode
Milosrdnih Tvih se dielah sietit!
Nezamieri slaboj vili mojoj,
Što se klanja Presvietlosti Tvojoj.

V. N.

I.

Njegovanke.

1.

Njoj, kad ode.

Nemili nas udes dieli,
  Ti otide, a ja osta.
Duša, što za tobom cvieli,
  Jošter uviek tuži dosta.

Ti otide kó prolietje
  Kada mu je veće minut',
Nepazeći što će cvietje
  Iza njega sve poginut.

Već odlazi bezobzirno
  Krasne ruže ostavljajuć,
Što ih mraz je već dodirno,
  Nemilice smrt im dajuć.

Kao pčela kada grli
    Cvietak te se na njem ziba,
Med izsisav, tad ohrli,
    A cviet za njom tad pogiba.

Ti otide sa prolietjem,
    A ja osta biedan, tronut,
Venuti ću skupa s cvietjem
    Dok ću sasvim past' i klonut.

2.

Ako ljuba bit' mi presta.

Ako ljuba bit' mi presta,
Ako ljuba bit' mi nećeš,
Ako li se i odkretješ
Od me hladno kó neviesta:

A ti bar mi sestra budi,
Te mi pusti kao bratu
O tvom bielom visit' vratu
I na sniežnoj snivat' grudi.

3.

Tko što ljubi.

Riba ljubi vodu,
   Ptica ljubi gaj,
Tamo joj je radost,
   Tamo joj je vaj.

Leptir ljubi ružu,
   Za nju goji žar,
I pčela na cvietu
   Svoj nalazi čar.

A ja? — ljubim dievu
   Njena lica kras,
U njoj mi je sladost,
   U njoj žitja spas.

4.

Stobom.

Stobom želim dielit'
Od ljubavi žar,
Stobom jednom svaki
Ovog svieta čar.

Stobom svietlost sunca,
I mieseca sjaj,
Stobom svaku radost,
Stobom svaki vaj.

I u toj će želji
Ovaj život proć',
u toj će želji
Viečna nastat noć.

I tu noćcu viečnu
  Želim dielit' tad
Stobom, gdie prestaje
  Žalost, tuga, jad.

5.

Ž e l j a.

Kaže se, da kad zarana
Počme oko peć i bridit',
Čoviek hoće istog dana
Što je milo srcu vidit'.

Često bridi oko meni —
Ali milo vidit' neću,
Jerbo ovo smrt mi plieni
I razori žitja sreću.

Ako li to predskazuje,
Da ću milo vidit' tamo
Viečni bog, gdie viečnost snuje,
O, da skoro bude samo!

6.

Što obljubi.

Čoviek jednom što obljubi
Zaboravit' nikad neće,
Lišilo ga ma za cieli
Njegov život zemne sreće.

Akoli ga obljubljeni
Predmet i ostavlja hladno,
Nemože ga opet mrzit'
Prevareno srce jadno.

Tak' je od postanja svieta,
Nemojte se tomu divit!
Ostati će tako, dok će
Na tom svietu ljudi živit!

Čoviek jednom što obljubi
  Zaboravit' nikad neće,
Lišilo ga ma za cieli
  Njegov život zemne sreće.

7.

Liek u naravi.

Čim se hladna zima krene
Rastaplja se led i snieg,
I posvud se zaodiene
Zelenilom dol i brieg.

Ptica poje, ruža cvati,
A s nje pčela bere med,
Okom čoviek kud obrati,
Prolietju je svuda slied.

I ti srce se ublaži,
Zaboravi gorki jad,
U naravi lieka traži,
Tamo ćeš ga naći sad!

8.

Rani mraz.

Jučer jošte vidih
U sunčanom žaru
Ovu ružu klicat'
U lietnome jaru.

Aj a danas jao!
Na zemlju se svali,
Nemilice noćju
Jer ju mraz opali.

I ti srce moje!
Imadeš sličnosti
Sa umrlom ružom
Vieruj meni dosti.

---

*

9.

Kako.

Ruža je procviela,
Ali nezna kako,
Dali zemlji bjaše
Težko ili lako.

I dieca se rode,
Oj! . . koliko krati,
Da jim majka život
Svojom smrtju plati.

I moja se ljubav
Pojavi i rodi,
Neznajući što se
Kroz to meni zgodi.

10.

Jedno srce, jedna duša.

Jedno srce, jedna duša,
Jedna volja u dva tiela,
Takova je prava ljubav,
Krotka, nježna — čvrsta, smiela.

Srce jedno gdie s' raduje,
I drugo se snjim veseli,
A gdie jedno srce tuži,
I drugo se snjim razcvieli.

Takovali gdie se ljubav
Usadila u dvie grudi,
Toj nemože i smrt ista
Ništ' baš ništa da nahudi.

Jer bašako i prestane
  Jedno srce bit' i tući,
I drugo će srce za njim,
  Vierujte mi, skoro pući.

Takva ljubav uzvisuje,
  Njoj nahudit' neće zloba
Ovog svieta — ona traje
  I sa on strane groba.

Jedno srce, jedna duša,
  Jedna volja u dva tiela,
Takova je prava ljubav —
  Krotka, nježna — čvrsta, smiela.

———

11.

Što još . .?

Ti imades oči sjajne
I svilenu tanku vlas,
U tebi su moći tajne
I vilinski divni stas.

Prolietja su tvoje ruže,
Što ih svibnja radja čar,
Piesmicom ti ptice služe
Noseć tebi je na dar.

I biser je, što ga krije,
Izobilno more — tvoj.
I sunašce, što nam sije
I malenih zviezdah stroj.

I sva zemńa blaga, što se
  Nahode na svietu tom,
A komadić od nebesah,
  Već u oku nosiš tvom.

I možnoga carstvo ljelja
  Ti u grudi nosiš već, —
Koja još je tvoja želja
  Što bi htiela jošter steć.

12.

Spomenik.

Bilo je u tavnom lugu,
 Jedno krasno lietno veče,
Kada ljubav srca tvoga
 Meni dušo ti obreče.

Za mene je hram svetinje
 To miestance milo, dično,
Njemu nejma na širokom
 Svietu za me miesto slično.

I da kasno još potomstvo,
 To miestance mimoići
Neuzmogne, ja naumih
 Spomenik tam jedan dići.

I kad dodjoh za nakanu
  Moju tamo proizvesti,
Kó spomenik vidih veće
  Ljubice tam divno cviesti.

13.

Ruka.

Oj! pruži mi tvoju bielu ruku
Što je toli nježna, meka, liepa,
Da ju stavim k srcu, da mi muku
Blaži, koja bolnu grud mi ciepa.

Na grud bolnu ruku bielu metni,
Znam ja, da se titra i zabavlja
Ona s cvietjem i s ružami lietni
A iz ružah melem se zgolavlja.

Tvoja ruka pomoć' će za cielo —
Ja nedvojim da će muka preći,
Tim ćeš tvorit' zadužbine dielo
I miestance u raju si steći.

14.

Najtežje.

Težko j' gledat' majku
Koja lije suze
Stoga, što joj višnji
Milo čedo uze.

Težko je izgubit'
Srcu što je milo,
Koje oko nebi
Vrh' tog suze lilo?

Al' najtežje — dvoje,
Što li se ljubiše,
Gledat' razstavljati
Te neljubit' više.

U tom času isto
Nebo suze lije,
Tom se času samo
Duh pakleni smije.

15.

Novi i stari jadi.

Novo ljeto nastupilo,
Novi snjime došli jadi,
Nova tuga, što u bolne
Prsi čvrsto se usadi.

A staro se pako ljeto
U prošastnost davno streslo,
Ali nije baš ni jedan
Stari sobom jad poneslo.

Mili ste mi, odveć mili
Stari znanci, jadi stari,
Mili i vi novi, s kojim
Udes s nova me nadari.

Grud vam moja utočište,
  Ona će vas od sveg kriti,
Te što ste mi jadi vierni,
  I ja vam ću vieran biti.

16.

Moje piesni.

Ti me pitaš, od kud meni piesni,
Piesni pune žara pune vatre,
A u grudi hladan vietar biesni
Malo ne i da mi srce satre.

Gledaj tamo onaj kamen goli,
Ninajmanjim nenadahnut žarom,
Pak i iz njeg ruža se pomoli,
Te sad cvieta punim krasnim jarom.

Pitaj ružu u ledenoj stieni,
Kako j' mogla sieme da uhvati,
U kamenu da se ukoreni,
Toli divno iz njeg da procvati.

Iz kamena kad je mogla hladna
Tako krasna ružica proklicat',
Zašto nebi iz mog srca jadna
I ledena, mogle piesni nicat'.

17.

Pisma.

Sa radostju motri
Vrtlar svoje cvietje,
Kad se zadovoljan
Po svom vrtu šetje.

Ali s kojom većom
Ja radostju gledam
Tvoje pisma, te se
Od njih odterć' nedam.

Znam na izust' svako
Ja u njimi slovo,
Pak je opet čitam
Svaki dan na novo.

18.

Poslie bure.

Kako divne ruže strepe,
Kad ih strašna bura snadje,
A po kiši se okriepe,
I miriše mnogo sladje.

Tako i srce — kada mine
Danak crni i jad ljuti,
Jasnije mu sunce sine,
Žitja većma slast poćuti.

19.

Vrieme ljubavi.

Oj! ljubimo dok je vrieme,
Dok nam srce ljubav kretje,
Težko onom, u prosincu
Koji traži svibnja cvietje.

Ljeto samo ima ružah,
Zima sniega, vietra, leda,
Ljeto j' samo puno slasti,
A zima je puna bieda'.

Kada čoviek srce takvo,
Što je njemu sklono, nadje,
Što s njim dobro i zlo dieli,
Koliko je živit' sladje.

A to samo mladost jedna
Moć ljubavi takvu ima.
Za mladosti starost dodje,
A za lietom dodje zima.

Zato ljub'mo dok je vrieme,
Dok nam srce ljubav kretje,
Težko onom, u prosincu
Koji traži svibnja cvietje.

20.

Moja mila.

Moja mila
Kano vila
Tanko struka
Bielo ruka,
Duhom bodra
Oka modra,
Ko nebo nad nami.

Ljubka ti je
Kad se smije,
Kada zbori
Kó da s' ori
Spiev slavulja,
Koj se ljulja
Na listatnoj grani.

Čela vedra
Sniežna njedra
Biela lica,
Na njih klica
Lier i ruža,
Što nam pruža
Prolietje najliepše.

Bi li jadno
Srce hladno
Gdiegod bilo,
Neljubilo
Tolke čari,
Kim nadari
Narav moju milu?

21.

Moja ljuba.

Koju li ja ljubim
  Kazati nesmijem,
Tajnu tu u srcu
  Mom i duši krijem.

Očitovat' tajnu
  Neuvidjam hasne
Te izustit' ime
  Moje dieve krasne.

Sviet je vrlo opak
  U načelih svoji',
On bi nastojao
  Da nas još razdvoji.

A ja baš nemogu
  Nju nikako pustit',
Zato neću ime
  Njeno ja izustit'.

Jer kad bi nas zloba
  Svieta razstavila,
Na skoro bi mene
  Crna zemlja krila.

22.

Prieki sud.

U mojoj si prie mirnoj
Grudi silni plam užegla,
Pak si zatim kradimice
Tada nevierno pobiegla.

I za vatrom ti da želju
Tvoju nesitu razgališ,
Valjda sada kod drugoga
Nemilice opet pališ.

Ostavi se, ostavi se
Takovoga diela huda —
Okani se — palježina
Znaš, jest slučaj priekog suda.

23.

Ponuda.

Iz planine proiztiče
  Čišta bistra voda,
A iz zemlje opet niče
  Rumena jagoda.

Evo tebi u posudi
  Planinske vodice,
Te njom peri sniežne grudi
  I rumeno lice.

I jagodu divne boje
  Uzmi još od mene,
Dajem dušo ti za tvoje
  Ustnice rumene.

24.

Mnoge od ljubavi.

Mnoge od ljubavi
Piesni spievane su,
Kad ih drugi čita
One ga uznesu.

Al' taj drugi nezna
Buru, što uzbiesni,
Dokle izpievane
Biše ote piesni.

Nezna jad i suze,
Nezna čemer hudi,
Skojim su prodriele
Iz piesnika grudi.

25.

Mladost i starost.

Stara majka gleda,
Kako sinak vrli
Svoju liepu ljubu
Cieliva i grli.
Vrhu tog se starka ništa nerazjadi,
Misli, bivša mlada i ja tako radi.

Veće diedu svome,
Koj siedi na klupi,
Smiešeći se ona
Lagano pristupi.
„Gledaj diede," reče gladeć ga pobradi,
„Kó što mi činismo, čine sada mladi."

II.

Poljsko cvietje.

26.

Stan piesnikov.

Piesnikov li gdie je stan?
  Na visokoj gori
  Gdie je bliže suncu,
  Na njenom vrhuncu
  Prije zora zori,
Prije bieli svitje dan.

Tamo vidi prostran sviet,
  Tam' je nebu bliže,
  Vidi diela božja,
  A s gore podnožja
  Divni miris stiže,
Koj do njega šilja cviet.

Tamo svieta gleda čar
Na visu gdie stoji,
Piesmica u grudi
Prije se probudi
Slaveć onog, koji,
Piesme njemu skloni dar.

27.

Umoreni putnik.

Umoran sam od daleka puta,
Koji vodi od zibke do rake,
Trnjem bjaše staza ta posuta,
Da podzadnje trebao sam štake.

Na tom putu ja preživih dosti,
Manje dobra, al' zla više tomu,
Izmoždene veće tiela kosti
Viečnomu se približuju domu.

Daj mi miesto, gdie će viečna kuća
Meni biti — u zemljice grudi
Dok čas kucne obćeg uskrsnutja
I u život natrag me probudi.

---

*

28.

Prevarena nada.

Kada prvo pojavljenje
Piesme u sebi ja osieti,
Mislih da će moje pienje
Cielom svietu spas donieti.

Ali kad kó mladi oro
Pokušah u letu krila,
Osviedočih se na skoro,
Nada da me prevarila.

29.

Evo tebi mili brate,
   Sad piesmica ova
Vidiš dobro, da je ona
   Bez svakog naslova.

Ja ju tebi sad predajem
   Da je tvoja, znadeš.
A ti valja da joj sada
   Koji naslov dadeš.

Ti začudjen na mene se
   Pitanjem okrenu,'
Što mi na um pade pievat
   Piesmu bezimenu.

Moraš znati, da se hoće
  Srcu pievat' često,
Bez da može piesmi naći
  Ime ili miesto.

30.

Mojim piesmam.

Oj! piesmice moje!
Čamite sred tmine,
Izgledajuć' da vam
Od kud sunce sine.

Želeć neprestano
Od vašeg postanka
Ugledati svietlost
Bijeloga danka.

Da se može gdiegod
Blaga ruka naći,
Što bi vam pomogla
Na svietlo izaći.

31.

Moja zahvalnost.

Zahvalan sam višnjem bogu,
  Što mi piesme dar pokloni,
Spievat barem ono mogu,
  U mom srcu što se skloni.

Ako li s' je i veselje,
  Ja ga piesmom svietu kažem,
Ako li su kakve želje,
  U piesmice ja je slažem.

Ako li mi jad koj ljuti
  Moju bolnu dušu mori,
U piesmi ću jad prosuti,
  U piesmi se nek razstvori.

Zahvalan sam zato bogu,
Što mi piesme dar pokloni,
Spievat barem ono mogu,
U mom srcu što se skloni.

32.

Na groblju.

Miesto mira, miesto sanka viečna,
Tom od višnjeg odlučeno bitja!
K tebi staza nevodi popriečna,
Veće pravac čoviečijeg žitja.

Oni, koji u životu svome
Neznaše se za pokoj pomoći,
Nadjoše ga svi u krilu tvome,
Kad im bjaše s' ovog svieta poći.

I ti mene jednome ćeš kriti,
Kad se uterne žitja moga danak,
Zemljo nemoj tad' mi težka biti,
Daj mi mirno viečni snivat sanak!

33.

Pri povratku.

Oj vi gore mile,
Gore oholaste,
Pri povratku mome
Pozdravljene da ste.

Ja se vratjam kući
U majkino krilo,
U kom me od mnogog
Vriemena nij' bilo.

Zdravo mili luzi
Sa ptičijim pojem,
Što ste omilili
Davno srcu mojem.

Sve predmete znate,
Sa veseljem vrlim
Rad' bi u jedanput
Sada da ogerlim.

Primite me opet
Vi u vaše krilo,
U kojem me davno
Nije veće bilo.

34.

Jednoj dievojci.

Čuvaj dievo, čuvaj uviek
Svako doba, svaki čas,
Kó najveće blago svieta
Dobar tvoj i pošten glas.

Otca tvog i majke tebi
Svaku sreću želi grud,
Nagrada jim jest najliepša
Pošten glas za njihov trud.

Najkrasniji on je miraz
Na širokom svietu tom,
Koj ćeš jednom ti donieti
Budućemu drugu tvom.

U životu kruna sjajna
 Žitju tvom najbolji klik —
Jednom umreš kad — na grobu
 Tvom najliepši spomenik.

Zato dievo čuvaj uviek
 Svako doba, svaki čas,
Kó najveće blago svieta
 Dobar tvoj i pošten glas.

35.

Naš stan.

Na ovome svietu za nas,
  Nije, mnijem pravi stan.
Gdie će sutra, il' još danas
  Razpršit se žitja san.

Veće tamo nad nam gori,
  Tamo nam je mirni stan,
Gdieno rujna zora zori,
  Gdieno svitje svietli dan.

Na svietu je samo zloba,
  Zloćah svih i strastih vir,
Istom s one strane groba
  Blag nastaje za nas mir.

Ništetno je ovo žitje,
Na širokom svietu tom,
Tamo gdieno sunce svitje,
Tamo naš je pravi dom.

Na nebesih, rieč je, ima
Sjajnu zviezdu čoviek svak,
Rad te k sebi ona prima,
Tebi njezin sjaje zrak.

Zato tamo uviek žudi,
Gdie i tvoja zviezda jest,
Te ponesi još u grudi
Sobom čistu, mirnu sviest.

Ja svedj' mnijem, nama nije
Pravi stanak prostor taj,
Ovdie čoviek suze lije,
Tam' prestaje svaki vaj.

36.

Tajna.

Népitajte mene, što se vam uklanjam,
I samotne štoli luga staze iščem,
Štoli tamo radim, dali bdijuć sanjam,
Dali se zabavljam sa zelenim listjem
Slavulj kad zapieva svoim glasom liepim,
Dali njegvom piesmom dušu moju kriepim.

Nemožete moje ponjati vi jade,
Nepoznate vam su gorke moje boli,
Oko j bistro — al se pretvoriti znade
Koliko već suzah krupnih ono proli.
Nemožete vidiet' crva onog, štomi
Vlas mog žitja tanku svakdan većma lomi.

Pustite me sama moim putem ići,
  Nemojte u mojoj bunit' me zadaći.
Nekušajte mojom stazom me dostići,
  Ta vi na njoj nećte blagoslova naći.
Ja u sebi hranim jednu tajnu strogu,
Samo meni znanu i — višnjemu bogu.

Nebrojeno jato zviezdicah okiti
  Modro nebo, čim se jave sienke noći,
Svaka svojom stazom zviezda za se biti,
  Ali sve će opet jednom cilju doći.
A cilj ako njihov i daleko leži,
Svaka napried njemu samo njemu teži.

Pustite me sama dane moje tratit'
  Samom tugovati, i samom se smiešit'.
U samoći neću s nikim se inatit',
  U samoći neću ništa ja sagriešit'.
Udaljen od sviuh svetskih zloćah vriela,
Nit' ću zlo pomislit', nit zla tvorit diela.

Zato mene sama ostavite ići —
  Nemojte pokušat mojom stazom poći,
Na što svaki čeka, mene mimoići
  Neće —, s vremenom ću i ja tamo doći,
A kad jednom umrem, tada, molim dajte,
Opet na samome mene zakopajte!

37.

Liepa večer.

Sunce zadje, a miesec izadje,
  Snjim se jato zviezdicah pojavi,
Slavulj pieva, ljubu da si nadje,
  Sladki ovaj čas s njom da probavi.
Bog za ljubav takvo stvori veče,
Što se ljubi, da se skupa steče.

Uza mene stoji ljuba moja,
  Njene medne ja cielivam usti,
Tim cielovom nejma niti broja, —
  Tad na grudi moje ona spusti
Svoju glavu šaptjuć: „liepa veče“ —
Ah! — ali me kurje oko peče.

III.

Kunogorke.

Pjesmice iz daljine.

Zašto i ja tam nemogu
  Kuda duša moja teži,
Stog što jug moj vieruj bogu
  Nedohitno dalko leži.

„Smilje i kosilje“ od BOGOVIĆA.

Gdie si moja dušo
  Bogom posestrena,
Mila kano piesan
  Davnih od vremena.

Čuj ja sam bez tebe
  Tvoga oka mila.
Kano sivi soko
  Bez desnoga krila.

„Djulabije“ od St. VRAZA.

Posveta.

Primi dušo vienac od piesamah prosti,
Sa pogledom srukom tvojom ga usreći,
Nisu piesme ove uzor umietnosti,
Nije zadaća im slavu sebi steći.

Piesme te su plodi, ozbiljniih časah,
Kad se zna za tobom čeznja duše javit',
One su li odziv srca mog uzdasah,
Što slaviše, slave, viek što će te slavit'.

One sliče prostom nepoznatom cvietju,
Procvati i vene koje u samoći,
One slave moje prošastnosti sreću,
Izgledajuć liepe dane natrag doći.

Aj! a ti si ove sreće bila vrielo,
Jeli čudo dakle što se tuga javlja?
Ove piesme tvoje, tvoje tek su dielo,
A ja odziv, koji tvoju rieč ponavlja.

U njih su se čuvstva z' daljine prosula,
U njih diše sasvim smutjen duh i smučen,
Ne, akoli sviet je, ako ti si čula
Piesme ove, tad je njihov cilj dokućen.

Pod Kunomgorom u miesecu svibnja 1855.

Od piesnika.

1.

Medju pećinami,
Medju stienam golim,
Živim mojoj tuzi,
Živim ljutim bolim.

Nigdie srodne duše,
Nigdie srca skladna,
Nit' mi tuzi odziv
Stiena daje hladna.

2.

Posried golih brdah
Posried stienah hladni',
Tratim dane moje
Tratim život jadni.

Svuda hladna srca
Predusrietju mene,
Hladna i bez čuvstva
Kao hladne stiene.

3.

Medju tverdim brdam,
Medju golim stienam,
Živim prošastnosti,
Blagim uspomenam.

Prošlih dana sladki
Zvuci jošt mi zvone.
U proslošti more
Misli věk mi rone.

4.

Posried njivah ravnih,
  Posried dviuh riekah
Biel' se gradić diže
  Poznat jur od viekah.

Ah! u tome gradu
  Posried njivah plodnih,
Dost proživih danah
  Sladkih i ugodnih.

5.

Oj! ti dani časi
Bjahu puni slasti,
U njih vidih moju
Srieću ja procvasti.

Aj zašto ta srieća
Duže neuztraja,
Zašto me prognaše
Ljudi iz mog raja?

6.

Zašto me prognaše
  Iz mog sretnog stanja,
Ta krivnja nebjaše
  Moja ni najmanja.

Ta ja nepokušah
  Plod zabranjen stresti,
Niti od lukavstva
  Dadoh se zavesti.

7.

Iz moga me raja
  Ljudi srca tvrda
Prognaše medj' gole
  Pećine i brda.

Medj' stiene i brda
  Dalekoga svieta,
Za me gdie ni jedna
  Ružica ne cvieta.

———

8.

K onoj miloj strani
  Oko se upravlja,
Za tim krojem čeznja
  U duši se javlja.

Gdie plavetne kupe
  Talas napried hrli,
Gdie se talas Save
  S bratom kupskim grli.

9.

Zašt' mi, pitaš, miso
  Uviek tamo bieži,
Zašto moje srce
  Onom kraju teži?

Zašt mi omiliše
  Krasne one doli,
Koj je uzrok za njim
  Da me srce boli?

10.

Dali zato što se
Na obali Save
Jošt' nalaze znaci
Nekadašnje slave?

Il' što kupa pere
Mrtve spomenike
I znakove davne
Od rimljanske dike?

11.

Štoli rieke krvi
Čovečeske proli
Na tih poljih cvietnih
Begler-beg oholi? *)

Zato što Erdődy
Toma Bakač davno,
Uzbi tursku silu
Pobiedno i slavno?

---

*) god. 1593.

12.

Dali zato mis'o
    Moja tamo leti,
Što no se vriemenah
    Davno prošlih sieti?

Vriemenah tih, kojih
    Nije sada više,
I miestah, gdie važni
    Prizori se zbiše.

———

13.

Mnogo bjaše, mnogo
  Raznih slučajeva',
Al' nijedan nije
  Predmet moga pieva.

Oj! drugi je predmet
  Za kim duša smiera,
Drugi nagon koj me
  U te kraje tiera.

14.

Koj je dakle uzrok
  Gorka moga jada,
Povod skoga srce
  I duša mi strada?

Nepitaj jer nejmaš
  Bolnom srcu lieka,
Pušti tužnu dušu
  Neka kunja, neka.

15,

Vidi kako tamo
   Tuži golub bieli,
Od gerlice što ga
   Udes hudi dieli.

Kako tužno guči,
   Kako glavu skloni,
Reći bi, da tužno
   Gučeć suze roni.

16.

Zato srce tuži,
Zato klonu nadom,
Klonu kano cvietak
Pobijeni gradom.

Tuži zato što je
Od nje razstavljeno,
Štoli je daleko
Plavo oko njeno.

17.

Umiri se srce
   Te se nemoj kinit,
Dojt' će čas, koj će te
   Opet s njom siedinit.

Znaš da poslie kiše
   Liepše sunce sjaje,
Po razstanku sladji
   Svak sastanak daje.

18.

Valjda će i zate
Sretni danak svanut',
Valjde će i zate
Jednom sunce granut'.

Sunce blago, toplo
U sjajnosti svojoj
Valjda će jedanput
Sinut' tuzi tvojoj.

19.

Ta valjda će ovo
  Tužno vrieme minut'.
Valjda će po tužnih
  Dancih sunce sinut'.

Valjda i za mene
  Tužno vrieme proć će,
Blaga zora svanut
  Ja se nadam — hoće.

20.

Tiešim biedno srce,
   Al' se utiešit neda,
Nemože se prostit'
   Gorkih svoih biedah.

Iskra blage nade
   U riedkih mu časi'
Zaplamti, al' brzo
   Opet se ugasi.

21.

Sini blaga zviezdo
  Te mi ti predhodi,
Pak mi put pokaži,
  Koji kcilju vodi.

Stvojom milom zrakom
  Na mene pogledi,
Pak u raj izgubljen
  Natrag me odvedi.

22.

Razstajuć se stobom
  Stajah sav podtišten,
U srcu i duši
  Smlavljen i uništen.

Ali udes hudi
  Od gvoždja i leda
Tiera me i dulje
  Kod te bit' mi neda.

23.

Tko će se inatit'
Sa sudbinom strogom,
Suznim okom tebi
Rekoh ostaj s bogom.

Rekoh ti te rieči,
Rieči tužne koje
Izčupah iz grudih,
S njimi srce moje.

24.

I ako me od te
  Rastaviše ljudi,
Ljubav nemogaše
  Izčupat iz grudi.

Ljubav jer priek' mora
  Bez čamca i ladje,
Priek' visokih gorah
  Put bez krilah nadje.

25.

Znajte ljubav moja
  Zaključak bi bož'i
Srce da se srcem
  Sebi srodnim složi.

Zašt' zaključku tom se
  Božjem protiviste,
Zašto razdružiste
  Što složili niste?

26.

Iz podnebja tudjeg
   Sviet je sad navadit',
Cvietak strani u svoj
   Zavičaj presadit'.

Ali cviet taj, makar
   Od najveće ciene,
Pada, gine, dokle
   Sasvim neuvene.

27.

Cvietak taj pogiba
   Od jadah i tuga',
Jerbo je razstavljen
   Od milog mu druga.

Nije se protivit'
   Volji onog gori,
Htieli preinačit
   Ono, što on stvori.

28.

Na istočnoj strani
  Rudi zora čista,
I ponosno sunce
  Sjajno se zablista.

Stojeći na strme
  Kunegore visu —
Gledah doli — koje
  Meni mile nisu.

29.

Tužno tad se čuvstvo
  Pojavi u grudi,
Iz mrtvila za čas
  Svog se srce budi.

A iz oka moga
  Kaplja suze niknu,
Ja uzhitjen tada
  Iz sveg srca kliknu:

———

30.

„Ja te ljubim, jerbo
„Inače nemogu,
„Ja te ljubim jer je
„Sudjeno po bogu.

„Ja te ljubim kao
„Ruža listje svoje,
„Ja te ljubim jer si
„Duša duše moje.“

31.

Svaka rieč ta nek' se
   Zrakom do te širi,
Svaku rieč tu k tebi
   Nek' nose zefiri.

Nek ju nosi k tebi
   Tiho povietarce,
Šaptne ti u uho,
   Spusti u njedarce.

32.

A ti kad taj čuješ
  Šum i žumor slabi,
Vietrić milen tihi
  Šuštio ko da bi;

Misli da je uzdah
  Vierne tebi grudi,
Koj te moli vierna
  Udaljenom budi.

83.

Na istočnoj strani
    Zora čim zazori,
Čovieka je vidiet',
    Tad' na kunogori.

A kad sunce stranu
    Zapadnu pozlati,
Vidiet' ga je opet
    Po njoj ruže brati.

34.

Da si ovdie a njem
  Poznala bi mene,
Ružu koji berem
  Klijuću iz stiene.

Prostu ružu koja
  Iz kamena cviete,
Beruć da za tebe
  Mali vienac splete.

85.

Rado bi oj rado
Krasnijeg i novog
Od neznatnog tebi
Dao darka ovog.

Al' što može zviezda
Slabo — tavnog zraka
Dati sjajnom suncu
Punom zlatnih traka'!

36.

Kada sve bi mogo
  Ruže sabrat svieta,
Što ih pod širokim
  Tim podnebjem cvieta.

Sakupljene ruže
  Sve bi dušo, sve bi
Ja za nakit obro,
  Sdarovo tebi.

37.

Ili da s nebesah
   Od zviezdicah jata,
Ili da sa sunca
   Mogu snimit' zlata.

Iz ružah i zlata
   Tog, na tvoju slavu
Spleo b' vienac, tvoju
   Da uvienčam glavu.

38.

Cieli sviet u tebi,
   Tad da svietlost traži,
Da se sa mirisom
   Tvoih ružah blaži.

Ja bi zadovoljan
   Bio s noćju crnom,
I sa preostavšim
   Od ružicah trnom.

39.

Kada jutrom zraci
  Od sunca zaplamte.
Iz daljine dobrim
  Jutrom pozdravljam te.

A kad sunce zadje
  Noć se s dankom dieli,
Lahku noćcu tužno
  Srce tad ti želi.

40.

Večernjeg se zvonca
   Tihi glas tad širi,
U tom času sve se
   Na svietu primiri.

U tom času i ja
   Prignem moju nogu,
Moleći se za te
   Dušo, višnjem bogu.

41.

I kad se mieseca
  Rode slabi zraci
Tad na izhodeće
  Miesec pogled baci.

Noć će zastor neba
  Zlatom zviezdah splesti,
Pogledi će naši
  Tad se gore sresti.

42.

Male, sitne zviezde
  Što na nebu sjaju,
Nieku biednom srcu
  Utiehu još daju.

One jošt imadu,
  Za me čar u sebi,
Jerbo mnijem da mi
  Zbore viek o tebi.

43.

Nepievaju ptice
   Već u tavnom lugu,
Jer su odlietile
   Jatom k toplom jugu.

Pusti sad su luzi
   Puste tavne gore,
Jer se piesme pticah
   U njih već neore.

44.

Samo ja si spievam
Piesme tužna glasa
Jer se pojeć sietjam
Liepih, prošlih časah.

Lasta pieva, koja
Osta iza druga'
Te neode s njimi
K strani topla juga.

45.

I ja sličim lasti
  Koja iza lieta
Osta sama, tužna
  Posried tudjeg svieta.

Ostavljena koja
  Nizko zemljom trči,
I za milim svojim
  Jugom tužno cvrči.

46.

Ja sam sebi spievam
  Posried tavna luga,
Dok se ptice vrate
  Opet s topla juga.

Radost ne, već tuga
  Mene pievat' tiera,
Jer mi srce k jugu
  Nedohitnom smiera.

47.

Kako mi se hoće
  Jošt u tuzi pievat,
Gdie bi neprestano
  Moro suze lievat?

Koji tako pita
  Jamačno neznade,
Praznost duše piesmom
  Da se izpunit dade.

48.

Sa visine svoje,
Na nebu visokom
Zviezda gleda ružu
Svojim zlatnim okom.

A ružica mala
Do nebesnog visa,
Šalje zviezdi poklon
Svoga od mirisa.

49.

Zviezdica nemirno
  Nebo sve okruži,
Trazeć put, kojim bi
  Sići mogla k ruži.

Al' zaludu traži
  Al' zaludu vreba,
Kada staze nema
  Od zemlje do neba.

50.

Štog što valjda zviezdi
S neba staze nije,
Noćju biedna ruža
Gorke suze lije.

I kada zarudi
Zora vedra čista
Na licu od ruže
Još se suza blista.

51.

U daljini leži,
　Sreća prošlih dana,
Sreća prije živa
　Sada zakopana.

Zamieriti tko će
　Oku, viek što pliva
U suzah — i srcu,
　Viek što o njoj sniva?

52.

Ptica krila širi
  Na put se odpravlja,
Da mi miloj strani
  Ide, piesmom javlja.

Kao da me pita
  Prije neg' odleti,
Udaljenoj dal će
  Cielov moj odnieti.

53.

Idi ptico mala,
   Razpni tvoja krila
K onoj strani, gdie mi
   Bavi dieva mila.

Idi i na prozor
   Njezin ti se spusti,
Pozdrav moj joj javi,
   Cieluj medne usti.

54.

Od tri vranca piesmu
Pieva mi nekada,
Kada se šetasmo
Posried vinograda.

Razcviljen ljubovnik
U toj piesmi tuži,
Što ga udes hudi
Od mile razdruži.

55.

Uspavano do sad
  Srce ti u grudi
I ljubavi čuvstvo
  Piesmom tom probudi.

Od tog časa krasna
  Slika lica tvoga,
Resi dušo oltar,
  Oltar srca moga.

56.

I opet je mino
    Ljeta tečaj cieli,
I druge godine
    Opet grozd dozrieli.

Cielo ljeto nosih
    Tajnu ja u grudi,
Tajna bi ta, ljubav
    Koju ti probudi.

57.

Sladko bi to čuvstvo
 Od ljubavi tajne,
Kao što su sladke
 Dieci rieči tajne.

Sabrah tad sve sile
 I sve moje snage,
Te ti odkrih čuvstvo
 Od ljubavi blage.

58.

I ti meni reče
  Da omilih tebi
Rieč tu za sva blaga
  Svieta dao nebi.

Ali ljudi kojim
  Zloba u grudi diše
Nemilice srca
  Naša razstaviše.

59.

Na listatnoj grani
   Siedeć — golub cvili,
S oborenom glavom
   S oboreni krili.

Njega neveseli
   Sunce što se blista
Na iztočnoj strani,
   Niti zora čista.

60.

Iz daljine eto
   Slabi guk se začu,
Guk od tužna srca,
   Koj priliči plaču.

Golub prije tužan
   Radostno se strese
I na hitrih krilih
   U zrak se uznese.

61.

Od grlice dodje
   Guk taj tužni slabi,
Koji ono, što je
   Srcu milo, vabi.

Do njegova srca
   Glas taj dopreo je,
Grlicu on nadje
   Snjome blago svoje.

62.

Ah i ja nazivam
  Što je duši drago,
Ah! i ja nazivam
  Srca moga blago.

Ali je daleko
  Duši što omili,
Daleko je blago
  Za kim srce cvili.

68.

Ima takvih časah,
   U kojih u grudi
Težnja za tobom se
   Živahno probudi.

U tih časih, da je
   Prošteno pri bogu,
Spas bi duše dao
   Da te vidit' mogu.

64.

Nisam snosit mogo
  Rauu preduboku,
Da ugodim srcu,
  Da ugodim oku.

Ja se na put dadoh,
  Na put na daleko,
Nebili nemirnoj
  Duši pokoj steko.

65.

Hodočastnik krotki
  Često poduzima
Put daleki uprav
  Do Jerusalima.

Osman bar jedanput
  Mora put daleki
Poduzet' u žitju
  Medini il' Meki.

66.

I ja put poduzeh
  Do tog milog miesta,
Gdie boravi duše
  Mila mi neviesta.

Aj ti miesto milo
  Poznato od vieka'
Moj si Jerusalim
  Medina i Meka!

67.

Oj tako ti tvoga
  Oka nebomodra
I pogleda bistra
  Čarobna i bodra.

Oj tako ti duše
  I srdašca krasna,
Zakljinjem te dievo
  Dievo vitkostasna.

68.

Oh! tako ti tvoje
  Sniežnobiele grudi,
Zaklinjem te dušo
  Meni vierna budi.

Što ti je najdraže
  Zaklinjem te time
Andjelu mog žitja
  Nezaboravi me.

69.

I sad dušo primi
  Pozdrav srca onog,
Koje tebe ljubi,
  Srca tebi sklonog.

Srca u daljini
  Što za tebe bije,
Ljubit' što prestalo
  Tebe nikad nije.

79.

A sad s bogom dušo!
   Duši srodna mojoj
Duša „sbogom“ kliči
   Moja, sestri svojoj.

I ako dvie sestre
   Udes hud razdvoji,
Sveti savez med njim
   Čversto nek obstoji.

Sadržaj.

Stran.

